Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Rein de Viet	**Datum**	13 januari 2026
E-mail	rein.de.viet@utrecht.nl	**Kenmerk**	33318497
Type brief	Voortgangsbrief	**Onderwerp**	Uitkomsten BO MIRT 2025
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Mobiliteit en Ruimtelijke Ordening

Geachte leden van de raad,

Hierbij informeren wij u over de uitkomsten van het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport Noordwest (BO MIRT) van 5 januari 2026 jl. Op 14 oktober 2025 bent u per raadsbrief geïnformeerd over onze inzet tijdens dit overleg. Oorspronkelijk zou het BO MIRT op 5 november 2025 plaatsvinden. Op 5 november informeerden we u over het verplaatsen van het BO MIRT. Inmiddels heeft het overleg plaatsgevonden en in deze brief geven we een nadere toelichting over de gemaakte afspraken voor Utrecht. De volledige toelichting van gemaakte afspraken is door het Rijk verwoord in de Tweede Kamerbrief Uitkomsten Bestuurlijke Overleggen MIRT 2025 (IenW). Bespreking van de uitkomsten van de BO's MIRT door de Tweede Kamer is nu voorzien op 26 januari 2026.

Forse bijdrage rijksmiddelen voor Woningbouw en Mobiliteit (WoMo)
Vooruitlopend op het BO MIRT heeft het Rijk bekendgemaakt hoe de WoMo-middelen zijn verdeeld. Dit staat beschreven in de Raadsbrief toekenning middelen woningbouw en mobiliteit van 10 november 2025 en in de Raadsbrief Middelen woningbouw en mobiliteit 2025 van 19 november 2025. Tijdens het BO MIRT op 5 januari zijn deze afspraken bekrachtigd.

Voor gemeente Utrecht is het volgende toegekend:
- € 35 miljoen voor de gebieden Overvecht en Noordwest,
- € 562 miljoen voor de Merwedelijn,
- € 13,9 miljoen voor Groot Merwede.

Afspraken Groot Merwede en Rijnenburg
Belangrijk voor Utrecht zijn de afspraken die zijn gemaakt over de invulling van randvoorwaarden en over de vervolgstappen voor ontwikkeling van Groot Merwede en Rijnenburg. Met deze afspraken komen de circa 63.000–75.000 woningen en 30.000–41.000 arbeidsplaatsen een stap dichterbij. De afspraken zijn gemaakt op basis van de resultaten van het MIRT-onderzoek A12 zone in samenhang met Rijnenburg, de resultaten van (de verdiepingsfase van) de MIRT-verkenning OV en Wonen en het advies van de onafhankelijk verkenner, al deze rapportages zijn te vinden op de site van U Ned).
We hebben u op 11 september 2025 in de Raadsbrief Onafhankelijk advies verkenner Merwedelijn onder geheimhouding geïnformeerd over het advies van de verkenner, deze geheimhouding is nu vervallen. Hieronder lichten we de afspraken toe.

Aanvullende Rijksbijdrage Merwedelijn

Een eerste belangrijke stap voor de bereikbaarheid van Groot Merwede en Rijnenburg is gezet met de aanvullende bijdragen voor de Merwedelijn. Met de Rijksbijdrage van € 562 miljoen komt het totale budget van de MIRT-verkenning OV en Wonen op circa € 1,8 miljard (exclusief btw -prijspeil 2025). Regionaal zeggen we hiervoor aanvullend een bijdrage van € 160 miljoen toe, waarvan € 80 miljoen wordt gedekt door de provincie, en € 80 miljoen door de gemeente Utrecht vanuit het meerjarenprogramma bereikbaarheid zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2025. Hiermee zijn de financiële randvoorwaarden ingevuld om een voorlopig voorkeursalternatief vast te stellen. Vertrekpunt bij deze afspraak is dat de bijdrage van partijen taakstellend is. Er is behoefte aan buitengewone aandacht voor de risicobeheersing van het project. Over de exacte risicoverdeling worden in de op te stellen bestuursovereenkomst nadere afspraken gemaakt.

Voorlopig voorkeursalternatief Merwedelijn

Op basis van het advies van de verkenner Siebe Riedstra is een voorlopig voorkeursalternatief vastgesteld van de Merwedelijn met verdiepte ligging tussen Utrecht CS en Westraven. De voorkeurshalte bij Utrecht CS is de halte Beatrixgebouw. In Westraven sluit de Merwedelijn voorlopig aan op het bestaande tracé van de SUNIJ-lijn. In de toekomst moet de lijn vanaf hier worden doorgetrokken naar Rijnenburg. De partijen op wie dit voorkeursalternatief impact heeft zijn op de hoogte en worden betrokken bij de verdere uitwerking. Voorbehoud het voorlopig voorkeursalternatief is de nog uit te voeren zienswijzeprocedure en instemming door betrokken gemeenteraden en provinciale staten. Deze stappen volgen, zoals eerder gemeld, in 2026.

Het advies van de verkenner is tot stand gekomen in samenwerking met alle betrokken partijen (Rijk, provincie, Nieuwegein, en Utrecht) en vormde daarmee een breed gedragen vertrekpunt voor besluitvorming. Het advies is een compromis waarin verschillende belangen zorgvuldig tegen elkaar zijn afgewogen. Iedere partij levert concessies. Voor Utrecht betekent dit dat de boortunnel op basis van de huidige inzichten geen onderdeel is van het voorlopig voorkeursalternatief. De enige reden om de boortunnel later in het proces te heroverwegen is als uit de planuitwerking van de gegraven tunnel blijkt dat de kosten hoger uitvallen dan nu verwacht en voor de boortunnel er een door partijen gedragen nadere kostenraming ligt.

Hoewel een boortunnel de voorkeur heeft van inwoners, het minste hinder veroorzaakt tijdens de aanleg en de hoogste ruimtelijke kwaliteit biedt in de gebruiksfase, was het in deze fase niet haalbaar. De hogere kosten op basis van huidige inzichten, het ontbreken van reële versoberingsmogelijkheden en het niet kunnen combineren met een door sommige partijen gewenste nieuwe brug over het Amsterdam-Rijnkanaal, maakt dat de verkenner een verdiepte ligging adviseert als voorkeursalternatief, en niet de boortunnel. Het college heeft dit advies van de verkenner omarmd als meest kansrijke aanpak om tot een breed gedragen voorkeursalternatief te komen.

Met het vaststellen van het voorlopig voorkeursalternatief van de Merwedelijn komt de ontwikkeling van Groot Merwede Rijnenburg een stap dichterbij. Ten behoeve van de aanvullende Rijksbijdrage hebben we samen met de gemeente Nieuwegein 10.000 extra woningen vóór 2035 toegezegd. Deze woningbouwafspraak is aanvullend op de 25.500 woningen tot 2030 waar afspraken over zijn gemaakt tijdens het BO MIRT 2022.

Maatregelenpakket bereikbaarheid USP

Op advies van de verkenner is voor het maatregelenpakket uit de MIRT-verkenning OV en Wonen, gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid van het Utrecht Science Park (USP), een aparte subsidieaanvraag ingediend onder de regeling Woningbouw op Korte Termijn (WoKT). Zoals eerder

gemeld in de Raadsbrief Toekenning middelen woningbouw en mobiliteit van 10 november jl., heeft het Rijk deze aanvraag niet gehonoreerd. Dit betekent dat het pakket aan maatregelen weer onderdeel wordt van de afweging ten aanzien van de totale set aan te maken afspraken. Ook de regionale cofinanciering wordt vooralsnog niet ingezet.

Zonder aanvullende financiële middelen kan geen complete voorkeursbeslissing worden genomen. Het is van groot belang voor ons en onze partners dat er oplossingen komen voor het functioneren van het gebied vanwege het economisch belang, leefbaarheid, woningbouw, veiligheid en de bereikbaarheid van het USP. Tijdens het BO MIRT hebben Rijk en regio het belang van deze maatregelen onderschreven. Tegelijkertijd is het, gezien de kabinetsformatie, op dit moment echter onzeker of er middelen beschikbaar kunnen worden gesteld vóór de voorkeursbeslissing voor de Merwedelijn. Daarover blijven we samen met het Rijk in gesprek.

In het BO MIRT is daarom afgesproken dat in de eerste helft van 2026, in samenspraak tussen Rijk en regio, wordt besloten of en op welke wijze de maatregelen voor het USP onderdeel blijven uitmaken van de voorkeursbeslissing binnen de MIRT-verkenning OV en Wonen. Zodra hier meer over bekend is komen we bij u terug.

Doortrekken Merwedelijn naar Rijnenburg

Op basis van het advies van de verkenner is een deel van de oorspronkelijke scope van de Merwedelijn, de verbinding tussen Westraven en Galecopperzoom, geen onderdeel van het voorlopig voorkeursalternatief. De verkenner adviseert om de verschillende opties hiervoor nader uit te werken en onderdeel te maken van een nieuw op te starten MIRT-verkenning voor het doortrekken van de Merwedelijn naar Rijnenburg (de 'Rijnenburglijn'). In het BO MIRT is hierover afgesproken om een startbeslissing voor een nieuwe MIRT-verkenning voor te bereiden. De (aftakking van de) Merwedelijn is onlosmakelijk verbonden met de realisatie van Rijnenburg; daarom spannen we ons met publieke en private partners in om zo snel mogelijk een nieuwe MIRT-verkenning te starten. In het BO MIRT hebben we samen met het Rijk afgesproken om ons parallel aan het opstellen van de startdocumenten in te spannen om de bekostiging te organiseren. Voor het doortrekken van de Merwedelijn naar Rijnenburg hebben de grondeigenaren reeds € 200 miljoen beschikbaar gesteld, hierover hebben wij u op 17 juni 2025 geïnformeerd in Raadsbrief Bijdrage grondeigenaren Rijnenburg aan Merwedelijn.

Vooruitlopend op de nieuwe MIRT-verkenning naar het doortrekken van de Merwedelijn naar Rijnenburg hebben we met Rijk en regio afgesproken om vervolgonderzoek te doen naar het passeren van het Amsterdam-Rijnkanaal (via een nieuwe trambrug of via de bestaande trambrug), en te onderzoeken wat de effecten zijn van het al dan niet verwijderen van de snelwegaansluiting A12 Kanaleneiland. In het MIRT-onderzoek is geconstateerd dat het verwijderen van de snelwegaansluiting A12 Kanaleneiland nodig is om de volledige verstedelijkingspotentie van Groot Merwede en Rijnenburg te benutten, en een nieuwe brug daarvoor wenselijk is. Aanvullend onderzoek is echter nodig om te bepalen of en hoe een aanvaardbare (auto)bereikbaarheid en leefbaarheid van Kaneneiland, Transwijk en de Merwedekanaalzone deelgebied 6, Woonboulevard en Westraven (Stadseiland Zuid) én het omliggende (stedelijke) gebied bereikt kan worden en onder welke voorwaarden de snelwegaansluiting A12 Kanaleneiland kan worden verwijderd.

Autobereikbaarheid
Naast bereikbaarheid met het OV is er ook een opgave voor bereikbaarheid op het hoofdwegennet, als gevolg van autonome groei van het autoverkeer, en zijn er maatregelen nodig voor de auto-ontsluiting van Rijnenburg. Hierover hebben we afgesproken om samen met het Rijk en de regio vervolgonderzoek uit te voeren naar de maatregelen die nodig zijn om Rijnenburg aan te sluiten op het hoofdwegennet in samenhang met het functioneren van het hoofdwegennet, en aanvullend op de maatregelen voor de A12 uit het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht. Om invulling te geven aan de totale bereikbaarheidsopgave, mede als gevolg van de autonome groei, is naar verwachting gefaseerd circa vier miljard euro nodig in de komende jaren aan Rijkszijde, die momenteel nog niet beschikbaar is. Om wel tempo te houden in de woningbouwopgave is een stapsgewijze aanpak nodig. Vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek naar het functioneren van het hoofdwegennet, houden we daarnaast in de plannen voorlopig rekening met een ruimtereservering voor een eventuele capaciteitsuitbreiding van het hoofdwegennet.

Ontwikkelstrategie Groot Merwede Rijnenburg
Voor de verdere invulling van randvoorwaarden voor de ontwikkeling van Groot Merwede Rijnenburg hebben we afgesproken om een gezamenlijke (Rijk-regio) ontwikkelstrategie op te stellen. De ontwikkelstrategie richt zich op de effectieve samenwerkingsvorm tussen de betrokken partijen (publiek-publiek en publiek-privaat) en de fasering voor de gebiedsontwikkelingen in Groot Merwede Rijnenburg. Ook wordt in beeld gebracht welke vervolgacties nodig zijn. Een eerste tussenresultaat wordt in het tweede kwartaal van 2026 verwacht. Op basis van deze ontwikkelstrategie zullen Rijk en regio het pakket aan benodigde maatregelen en investeringen voor bereikbaarheid en leefbaarheid opstellen. Hierin staat ook de beoogde wijze van bekostiging van de maatregelen en een planning.

Afspraken overige dossiers
Daarnaast hebben we met het Rijk afspraken kunnen maken op de onderstaande dossiers:

Uitvoeringsagenda Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) en doorfietsroute Dom tot Dam
Afgesproken is om de uitvoeringsagenda NTF in de landelijke fietstafel in het voorjaar van 2026 te bespreken en in BO MIRT in het najaar van 2026 ter vaststelling te agenderen. Ook is de inzet om dan de definitieve afspraken over financiering en realisatie van de Dom tot Dam doorfietsroute, te agenderen. Onderdeel hiervan zijn afspraken over de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal.

Ontwerp-Nota Ruimte
Er is een inhoudelijke reflectie gegeven vanuit de regio Utrecht op de Ontwerp-Nota Ruimte, in lijn met de gezamenlijke MRU-zienswijze.

Overdracht Merwedekanaal
De afspraak om te komen tot overdracht van beheer en eigendom van het Merwedekanaal is bevestigd. Verwachting is dat de overdracht in 2027 zal plaatsvinden. Partijen stellen in 2026 een bestuursovereenkomst en koopovereenkomst op.

Financiering Goedopweg
Het Rijk stelt € 7 miljoen beschikbaar voor Goedopweg. Dit ter invulling van de afspraken door Rijk en regio over het programmaplan 2025-2030. Dit betreft 2 jaar financiering, waarbij in het najaar 2026 de voortgang en financiering opnieuw besproken wordt.

Koploperregio Publieke mobiliteit
Rijk en regio hebben samen € 1,3 miljoen vrijgemaakt (rijksbijdrage € 0,65 miljoen) om uitvoering te geven aan het plan van aanpak Publieke mobiliteit. De gemeenten Utrecht en Amersfoort en de provincie hebben een gefaseerde aanpak uitgewerkt ter verbetering van de bereikbaarheid van bedrijventerreinen en ziekenhuizen, te beginnen bij Lage Weide en het Sint Antonius ziekenhuis in Leidsche Rijn.

Vervolgprocedure
Gemaakte afspraken worden verder opgepakt binnen het programma U Ned waarin Rijk en regio samenwerken. Over onze gemeentelijke inzet, de inhoudelijke keuzes en financiering blijven wij met u in gesprek. Keuzes over de inhoudelijke koers en financiële toezeggingen zullen via raadsbesluiten aan u worden voorgelegd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,